



<input checked="" type="checkbox"/>	Pro gradu -tutkielma
<input type="checkbox"/>	Lisensiaatintutkielma
<input type="checkbox"/>	Väitöskirja

Oppiaine	Ltt Laskentatoimi	Päivämäärä	2.4.2007
Tekijä	Niina Ahokas	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	99
Otsikko	Sarbanes-Oxley -lain vaikutukset suomalaisten pörssiyritysten sisäiseen valvontaan		
Ohjaaja(t)	KTT Markus Granlund & KTM Ulla-Maija Lakka		

Tiivistelmä

Vuosituhanen alussa talousmaailmaa järkyttivät useat ilmitulleet tilinpäätöskandaalit, jolle vastatoimena Yhdysvalloissa säädettiin 30.7.2002 Sarbanes-Oxley -laki (SOX). Lain ensisijaisena tavoitteena on palauttaa sijoittajien luottamus osakemarkkinoita kohtaan parantamalla yritysten julkistamien tietojen oikeellisuutta ja luotettavuutta. SOX koskee kaikkia yrityksiä, jotka ovat listattuina yhdysvaltalaisissa pörseissä. Suomalaisista yrityksistä sovelluspiiriin kuuluvat Stora Enso, Nokia, Metso ja UPM-Kymmene. Välillisesti laki ulottuu myös Yhdysvalloissa noteerattujen yritysten ulkomaisiin tytäryhtiöihin.

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli analysoida Sarbanes-Oxley -lain vaikutuksia suomalaisten pörssiyritysten sisäiseen valvontaan. Aluksi perehdyttiin SOX:n syntyyn ja sen keskeisimpiin säännöksiin, jonka jälkeen tutkittiin yrityksen sisäistä valvontajärjestelmää COSO -viitekehysten avulla sekä luotiin kuva SOX 404 -pykälän vaatimuksista. Empiiristä aineistoa tutkimustulosten tueksi hankittiin haastattelemalla edustajaa kaikista neljästä New Yorkin pörssissä listatusta suomalaisyrityksestä.

SOX:n implementointiprosessin alussa yrityksissä suhtautuminen oli ollut jokseenkin kielteistä, mutta projektin edetessä suhtautuminen parani. Hyvin tärkeää henkilöstön sitouttamisen kannalta koettiin panostaminen SOX-projektin kommunikointiin ja kouluttamiseen sekä yhteisten toimintaohjeiden ja pelisääntöjen korostaminen. Käytännössä SOX onkin vaatinut laajat perehdyttämishjelmat, jossa myös johdon osallistuminen on koettu tärkeäksi. Yhtä mieltä yritykset olivat siitä, että Enronin kaltaisten yrityskandaalien jälkeen jotain lainsäädännön tasolla oli tehtävä sijoittajien luottamuksen palauttamiseksi taloudellista raportointia kohtaan. Yleinen mielipide kuitenkin oli, että SOX:ia lähdettiin luomaan liian kiireellisellä aikataululla ja väärin ihmisten toimesta. Ainakin Eurooppalaisten yritysten ja bisneskulttuurin osalta SOX voisi haastateltujen mukaan olla huomattavasti toimivampi ratkaisu toteutettuna hieman kevyempänä versiona, jossa sääntelyssä ei mentäisi aivan niin yksityiskohtaiselle tasolle kuin nyt.

Aikaisemmat amerikkalaistutkimustulokset (Rittenberg & Miller 2005) osoittavat, että SOX:n myötä kiristyneiden vaatimusten johdosta yrityksissä on saavutettu huomattavia parannuksia sisäisessä valvonnassa ja toimintojen yhteensovittamisessa. Tämän tutkimuksen tulosten voidaan katsoa olevan pitkälle yhdenmukaisia Rittenbergin ja Millerin tulosten kanssa. Tutkimustuloksena voidaan todeta, että SOX -lainsäädäntö on jonkin verran, mutta ei merkittävästi muuttanut yritysten olemassa olevaa valvontajärjestelmää. Useat kontrollit ja prosessit ovat olleet olemassa jo ennen lainsäädäntöä, mutta muutosta on tapahtunut kontrollien dokumentoinnin tasossa, toimintojen muodollistamisessa ja kommunikoinnin määrässä. Jokaisessa yrityksessä oli sisäiseen valvontaan kiinnitetty entistä enemmän huomiota ja tuloksena tästä saavutettiin tehokkaampi kontrolliympäristö. Lisääntyneiden kontrollivaatimusten koettiin selkiyttävän yrityksen toimintaa, mutta toisaalta dokumentointivaatimukset koettiin myös SOX:n heikkouksiksi. Suomalaisessa yrityskulttuurissa ei ole totuttu siihen, että eri toimintoja tulee dokumentoida tarkkaan, vaan luotetaan siihen, että ihmiset hoitavat tehtävänsä. Erityisesti SOX on vaikuttanut positiivisesti sellaisten yksiköiden sisäiseen valvontaan, joilla on aikaisemmin ollut siinä puutteita. SOX:n myötä sisäisen tarkastuksen funktion rooli ja merkitys on korostunut. Jatkotutkimuksen kannalta olisi mielenkiintoista analysoida vaikutuksia myös muihin suomalaisiin SOX:n piiriin kuuluviin yrityksiin, eli SEC:n alaisten yhtiöiden suomalaisiin tytäryhtiöihin. Mielenkiintoisia tutkimustuloksia voitaisiin saada myös siitä, miten SOX on muuttanut tilintarkastajien työnkuvaa.

Asiasanat	Sarbanes-Oxley, SOX, sisäinen valvonta, COSO
Muita tietoja	